

PRIPREMA
POZOR
SMART

ÖNKÉNTES
KÖZPONT
ALAPÍTVÁNY

The project "CAPACITY BUILDING IN THE SOCIAL SECTOR through the Development of Volunteer Programs at Social Institutions in the CEE Region" Acronym: SoVol is implemented by Önkéntes Központ Alapítvány, Volunteering Hungary - Centre of Social Innovation (www.onkentes.hu, www.oka.hu) in partnership with the Platform of Volunteer Centers and Organizations Slovakia, (www.dobrovolnickecentra.sk), the Association for Civil Society Development SMART in Croatia, (www.volonterski-centar-ri.org), Volunteer Centre, Warsaw in Poland (www.wolontariat.org.pl), Pro Vobis - National Resource Center for Volunteerism in Romania, (www.provobis.ro) and Movisie - the Netherlands centre for social development, (www.movisie.nl) from September 1st 2016 until August 31st 2019, and funded by the European Union

under the Erasmus+ Program, under the contract number: **16/1/KA204/22920**

ZAÚJÍMAVOSTI ZO SPRÁVY Z PRIESKUMU O DOBROVOĽNÍCTVE V SOCIÁLNYCH INŠTITÚCIÁCH NA SLOVENSKU

Na začiatku roku 2017 PDCO realizovala a spracovávala prieskum o dobrovoľníctve a miere zapájania dobrovoľníkov v sociálnych inštitúciách na Slovensku. Bola to súčasť tvorby podkladov v rámci medzinárodného projektu projektu Erasmus + "CAPACITY BUILDING IN THE SOCIAL SECTOR through the Development of Volunteer Programs at Social Institutions in the CEE Region." Okrem prieskumu sa taktiež zrelizoval zber príkladov dobrej praxe slovenských sociálnych inštitúcií, ktoré zapájajú do systému svojich služieb aj činnosť dobrovoľníkov. Výsledné zistenia boli následne prezentované počas marcového krátkodobého školenia v Holandsku v roku 2017 a zapracované do štruktúry a obsahu praktického Manuálu-Krok za krokom v rozvoji dobrovoľníctva a dobrovoľníckeho programu v sociálnej inštitúcii.

Z VÝSLEDKOV PRIESKUMU

Do prieskumu sa zapojilo 46 sociálnych inštitúcií, ktoré zachytávali širokú škálu prijímateľov služieb. Išlo o inštitúcie poskytujúce sociálne služby pre deti a mládež, seniorov, ľudí s rôznymi znevýhodneniami (psychické, zdravotné), klientov so psychiatrickým ochorením a ľudí bez domova. Pričom poskytované sociálne služby mali charakter rezidenčialnej a ambulantnej starostlivosti, ako aj terénnej práce.

Z oslovených sociálnych inštitúcií až 84,6 % pracuje spolupracuje s dobrovoľníkmi a dobrovoľníčkami a 15,2% nespolupracuje. Pričom aj napriek vysokej miere sa počty zapojených dobrovoľníkov a dobrovoľníčok pohybujú od 1 dobrovoľníka/čky až po 114 dobrovoľníkov/čok. V priemere, však v jednej sociálnej inštitúcii spolupracujú so 14timi dobrovoľníkmi a dobrovoľníčkami. Iba jedna z oslovených sociálnych inštitúcií uviedla, že „vôbec nechce s dobrovoľníkmi a dobrovoľníčkami pracovať.“

Dôvody pre zapájanie dobrovoľníkov a dobrovoľníčok a prácu sme kategorizovali podľa skupín prijímateľov týchto prínosov:

PRÍNOSY PRE SOCIÁLNE INŠTITÚCIE

- Nový ľudia
- Nové možnosti pre spoluprácu
- Nznik nových aktivít tak vo vnútri ako aj mimo sociálnej inštitúcie
- Nové nápady
- Získanie nových možností, pohľadov a postov- búranie stereotypov
- Doplnenie medzier v poskytovanej sociálnej starostlivosti
- Nový vietor, nové aktivity
- Veľká pomoc pre zamestnancov a personál sociálnej inštitúcie - poskytnutie väčšieho času pre individuálny prístup ku klientom, možnosť robiť ďalšie pracovné povinnosti
- Väčšia otvorenosť organizácie
- Zvýšenie kvality sociálnych služieb
- Lepšie prepojenie na komunitu v okolí sociálnej inštitúcie
- pomoc pri prekonávaní predsudkov verejnosti o ľuďoch s psychiatrickou diagnózou

PRÍNOSY PRE KLIENTOV

- Zmena stereotypného chodu dňa
- Nový pohľad na život a problémy
- Dobrovoľníci prinášajú nový vietor a osvieženie
- Výhodou sú neformálne vzťahy pri poskytovaní podpory klientov/tiek
- Naplnenie individuálnych potrieb klientov/tiek
- Pocit dôležitosti
- Prinášajú svet z vonku, udržujú klienta/tku v dani životu okolitého mesta
- Zvýšenie začlenenia sa klienta/tky

PRÍNOSY PRE DOBROVOĽNÍKOV/ČKY

- Možnosť vidieť svet a život klientov/tiek aj z inej strany
- Nové zručnosti, vedomosti aj skúsenosti
- Pomoc v rozhodovaní sa svojej budúcej profesionálnej orientácii
- Rozvoj prostredníctvom dobrovoľníctva
- Búranie stereotypov o ľuďoch so znevýhodneniami

V rámci prieskumu sme zmapovali aj jednotlivé dobrovoľnícke aktivity, do ktorých sú dobrovoľníci a dobrovoľníčky najčastejšie v sociálnych inštitúciách zapájaní. Pričom šlo o dobrovoľnícke aktivity zamerané na priamu prácu s klientmi, ako aj pomocné práce v sociálnej inštitúcii, či dobrovoľnícke aktivity umožňujúce sebarealizáciu dobrovoľníkov a dobrovoľníčok.

- o individuálne prechádzky a rozhovory s klientom/tkou, čítanie kníh a časopisov klientom/tkám, hranie spoločenských hier, asistencia v dochádzke k lekárom, učenie sa s deťmi po škole,
- o Tvorba a vedenie voľnočasových aktivít, aktivizačné aktivity, učenie základov v oblasti PC, tvorivé workshopy a ručné práce, facilitácia stretnutí,
- o pomoc s administratívnymi prácami, práce v záhrade, pomoc v kuchyni, pomoc s webovou stránkou.

V jednotlivých sociálnych inštitúciách momentálne nie je zamestnaný ani jeden samostatne platený koordinátor dobrovoľníkov/čok. Najčastejšie je koordinovanie dobrovoľníkov/čok pridané ako ďalšia povinnosť a zodpovednosť už zamestnaného pracovníka/čky (54,3 % sociálnych inštitúcií), v niektorých sociálnych inštitúciách koordinovanie zabezpečuje dobrovoľník/čka (6,7 % sociálnych inštitúcií). V rámci sociálnych inštitúcií je však zaužívanou praxou pozícia Sprievodcu v praxi (54,3 % sociálnych inštitúcií). Pričom Sprievodcami v praxi sú zamestnanci a zamestnankyne sociálnych inštitúcií, ktorí sú zodpovední za jednotlivé oddelenia a úseky starostlivosti v sociálnych inštitúciách, zároveň sú s dobrovoľníkmi a dobrovoľníčkami v častom kontakte, keďže mu vysvetľujú prácu na konkrétnom mieste a poskytujú v prípade potreby pomoc či podporu.

VÝZVY, KTORÉ SOCIÁLNE INŠTITÚCIE NA SLOVENSKU V OBLASTI PRÁCE S DOBROVOĽNÍKMI A DOBROVOĽNÍČKAMI V NÍMAJÚ SÚ NAJČASTEJŠIE SPÁJANÉ S NEDOSTATKOM ZRUČNOSTÍ A VEDOMOSTÍ, ČI NASTAVENIA V OBLASTI MANAŽMENTU DOBROVOĽNÍCTVA A DOBROVOĽNÍCKYCH PROGRAMOV.

„Výzvou sú určite Dobrovoľnícke zmluvy a samotné vytvorenie pracovnej pozície Koordinátor dobrovoľníkov/čok.“

„ Zneužívanie dobrovoľníkov a dobrovoľníčok zo strany zamestnancov/kýň, čo viedlo k získaniu negatívneho mena organizácie vo vzťahu k práci s dobrovoľníkmi/čkami.“

„Je nutné pripraviť aj samotných klientov na to, že sa dobrovoľníci stanú súčasťou organizácie a oboznámiť ich s čím sa na nich môžu obracať.“

„ Získať prostredníctvom náboru dlhodobých dobrovoľníkov a dobrovoľníčky, ktorí sú motivovaný.“

„Nemáme momentálne popri svojich povinnostiach a veľkej administratívnej zaťažnosti čas na dobrovoľníkov.“

Janka Šolcová